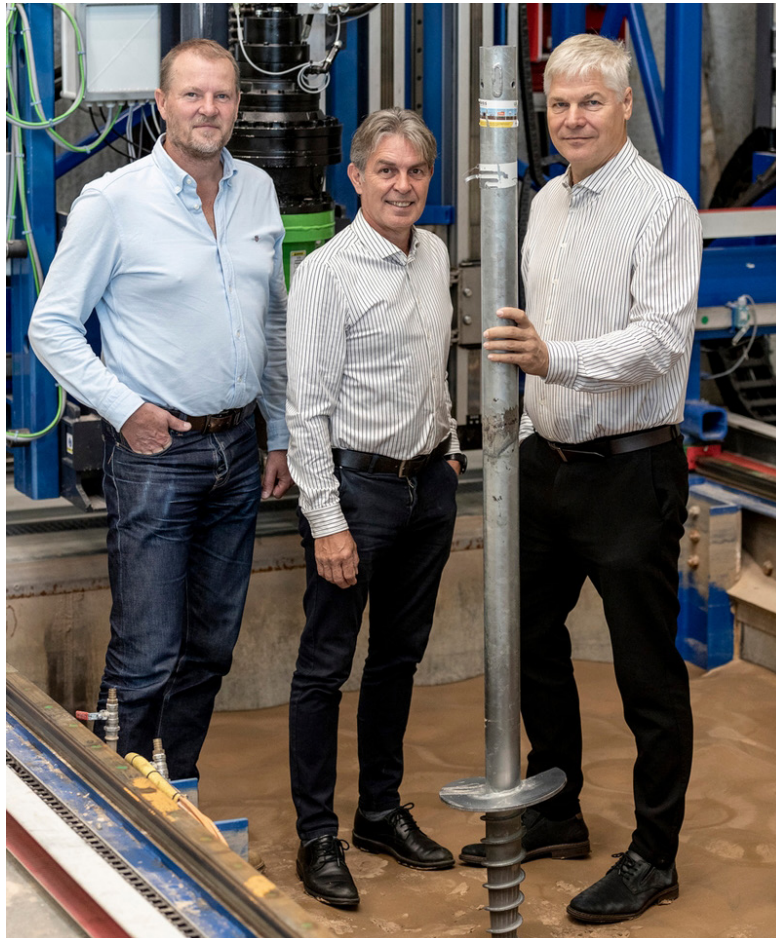

Nyt fra netværket

Skruer kan erstatte beton

En fælles undren over, hvorfor man ikke anvendte skruefundamenter i større byggerier, fordi det ville spare betydelige mængder CO₂ og lette byggeprocessen, satte gang i samarbejdet mellem **forretningsudvikler Niels Thorup Madsen, forsker Lars Bo Ibsen og geotekniker Jens Jakob Porsmose**. Efter seks års samarbejde er det nu lykkedes dem at dokumentere skruefundamenternes bæreevne, hvilket kan give skruefundamentet langt større udbredelse og dermed spare mange tons CO₂ og ikke mindst beton. Derfor har de modtaget Bygningskomponentprisen 2023, der uddeles i samarbejde mellem Villum og Velux Fonden. Ifølge juryen har de tre engagerede og dedikerede herres nytænkende og grundige tilgang skabt et værktøj, der med syvmileskridt kan rykke branchen tættere på den grønne omstilling, uden at der skal gås på kompromis med æstetik eller pris.

Kilde: Villum Fonden

Derfor flytter vi

Seniorforsker Helle Nørgaard står i spidsen for den gruppe forskere, der har bidraget til rapporten **Myter og realiteter om flyttemotiver, bolig- og bosætningspræferencer**, som BUILD lancerede sidst i november. Rapporten viser blandt andet, at befolkningens flytninger, bosætningspræferencer og flyttemotiver langt fra entydige, her skal der tages højde for alder samt familie- og beskæftigelsesmæssige forhold, fremfor alene at fokusere på antallet af til- og fraflyttere.

Blandt de 25-60-årige angiver 50% manglende jobmuligheder som årsag til at forlade land- og yderområderne, mens det for de 50+ årige er ønsket om at komme tættere på børn og børnebørn, der får dem til at flytte. Desuden viser rapporten, at Københavns Kommune siden 2019 har haft flytteunderskud, mens mellemkommunerne i 2020 og 2021 oplevede et markant flytteoverskud, der også i nogen grad ramte landkommunerne.

Kilde: BUILD

Hvordan bliver den grønne transport og teknologi smart for alle?

Transport og den grønne omstilling er i dag præget af troen på det teknologiske fix og innovation. Men studier viser, at smart transport langt fra er smart for alle. I projektet **Grøn transport – teknologi og diversitet** har Hilda Rømer og Michala Hvidt Breengaard fra Koordinationen for kønsforskning hensigten været at øge den praksisorienterede viden om, hvordan grønne tiltag på transportområdet kan møde og ændre kommunernes og borgernes transportvaner og mobilitetsbehov. Flere kommuner har deltaget i projektet og fået et nyt blik på brugernes forskelligartede behov. Derfor er alle busser i Herning nu indrettet med en automatisk adgangsrampe til kørestolsbrugere og kører på el. Hvis denne grønne transport ikke skal være et spild af samfundsmæssige ressourcer, skal medarbejdere inden for transport-, miljø-, planlægnings- og teknikområdet i danske kommuner have et langt større fokus på diversitet. Du kan finde videoer og publikationen *Grøn transport – teknologi og diversitet* på koensforskning.soc.ku.dk

Kilde: Københavns Universitet

Fra glas til uld - recirkulering af vinduer

I stedet for at skrotte de gamle vinduer i forbindelse med en omfattende renovering af **E/F Vigerslev Engpark**, har man omdannet i alt 9700 kg glas fra bygningen til 450 m³ glasuld. De omdannede ruder har til fulde dækket isoleringsbehovet og dermed bidraget til at øge energieffektiviteten. På byggepladsen har processen været simpel og ikke meget anderledes end den normale praksis. I stedet for at de gamle vinduer er blevet smidt i en container og kørt på modtageanlæg, er de taget nænsomt ud og sat på paller, der er blevet fragtet til Saint-Gobain Isovers glasuldsfabrik i Vamdrup og kommet retur i upcyclet tilstand som glasuld med lang levetid.

Kilde: BygTek

Arkitekter Uden Grænser hædres af Dreyers Fond

Arkitekter Uden Grænser modtager prisen og den medfølgende million kroner, fordi den frivillige organisation på flere planer rammer ind i den aktuelle dagsorden, der både præger branchen og verden omkring, hvor bæredygtighed er blevet et efterspurgt mindset i alt fra materialevalg til rumudnyttelse. I Ukraine er organisationen fx i gang med pilotprojektet Build-back-green, der skal demonstrere, hvordan biobaserede materialer kan bruges i den kommende genopbygning. Målet er at opføre en femetagers bygning i præfabrikerede moduler af halm og træ uden brug af beton. De fleste af organisationens projekter finder sted i Det Globale Syd, hvor de på forskellig vis forbedrer menneskers livsvilkår. I forbindelse med prisen har Dreyers Fond produceret 5 film om Arkitekter Uden Grænser, de ligger på dreyersfond.dk. Det er første gang prisen går til en organisation.

Kilde: Dreyers Fond

Nyt fra netværket

Foto: Rasmus Hjortshøj

Changing our footprints

Hvordan kan halm og søgræs være med til at reducere byggeriets CO₂-aftryk? Kan du egentlig rangere fremtidens byggematerialer korrekt i forhold til deres klimaaftryk? Test din viden på udstillingen **Changing our Footstep**, hvor Henning Larsen Arkitekter giver et indblik i deres systematiske arbejde med at udvikle både klimavenlige materialer og metoder gennem undersøgelser og forskning. Deres primære mål er at overføre de innovative metoder fra små bygninger på 200 kvadratmeter til områder på op til 200.000 kvadratmeter. Denne skalering er deres afgørende bidrag for at opnå det målsatte resultat om at mindske byggebranchens CO₂-aftryk. Udstillingen løber frem til 3. februar på Dansk Arkitektur Center.

Kilde: Dansk Arkitektur Center

30 års finkornet data om de danske nabolag

Det nye interaktive kortværktøj **NabolagsAtlas** rummer sociale, økonomiske og geografiske data fra 1990- 2020, der gør det muligt at opnå et detaljeret indblik i og sammenligne mere end 13.000 nabolags udvikling på en række centrale parametre. Konkret kan kortet bruges af organisationer, offentlige myndigheder og beslutningstagere som ønsker at bruge data til at målrette udviklingsinitiativer, planlægge for en god balance mellem by- og landområder eller styrke nabolagenes udvikling. Det er BUILD, der står bag NabolagsAtlaset, der er frit tilgængeligt på Nabolagsatlas.dk, her kan du samtidig downloade data og nabolag til brug i GIS.

Kilde: BUILD

Nye boliger i gamle bygninger

På Nørrebro er en kirke omdannet til 34 små studieboliger, i Ryslinge på Fyn har man med et minimalt indgreb skabt boliger i Fabers Fabrikker og på Langeland kan seniorerne glæde sig over, at Rudkøbing gl. Skole er blevet til 22 almene seniorboliger. Fælles for de tre eksempler er, at de alle er nye boliger med et lavt klimaaftryk og ressourceforbrug, fordi de er skabt i eksisterende bygningsmasse, der er tilpasset fremtidens boligbehov. Det er Mette Exner Arkitektur, der har samlet 20 eksempler fra ind- og udland i publikationen **Nye boliger i gamle bygninger**, som er bygget op om fem centrale værdier – arkitektonisk, miljømæssig, kulturhistorisk, social og økonomisk, der tilsammen viser en bred tilgang til bæredygtighed og til de potentialer, der kan være ved transformation af eksisterende bygningsmasse til boliger. Publikationen er udgivet med støtte fra Grundejernes Investeringsfond og Realdania.

Kilde: Realdania

Ny bog: Lille arkitekturhistorie for børn og barnlige sjæle

Gennem fascinerende facts og sjove anekdoter præsenterer arkitekturprofessor **Mogens Andreassen Morgen** 4.500 års arkitekturhistorie gennem 50 betydningsfulde værker på en let tilgængelig måde. Vidste du, at fysikeren Nikola Tesla undersøgte, om Keopspyramiden kunne lede elektricitet ligesom en stor antenne? Eller at norske trækirker blev bygget med de samme teknikker som vikingeskibe, og at det er derfor, de har holdt lige siden middelalderen? Bogen er rigt illustreret af bladtegner Claus Nørregaard, der fremkalder teksterne gennem sin humoristiske streg og klare farver, der går igen i bogens illustrerede ordforklaring. Læs bogen med børn og børnebørn, så i får redskaber til bagefter at genkende og forstå arkitekturen – både hjemme i Danmark og ude i verden.

Udkommet på Strandberg Publishing

Fra minkfarm til bydel fyldt med natur

En tidligere minkfarm skal omdannes til et helt nyt byområde på 1.800.000 kvm i Hedensted med fællesskabsorienterede villaer og rækkehuse opført i stor respekt for klima, miljø og biodiversitet. Det er **Rum og Labland**, som sammen med grundejeren har skabt en visionær helhedsplan for arealet, der har fået navnet Helheden. Ifølge helhedsplanen skal Helheden være en bydel, der omfavner alle aspekter af bæredygtighed. Naturen skal genskabes og biodiversiteten helt ind mellem husene. Fællesskaber skal være bydelens fundament, hvorfor man på Helheden.nu allerede kan engagere sig i området. Helhedsplanen har opnået bred politisk opbakning i Hedensted, fordi bydelen kommer til at tilbyde en måde at bo på, som ikke er set før i Hedensted. Helheden bliver dog først en realitet, når og hvis lokalplanen bliver vedtaget til foråret.

Kilde: Rum.as og Helheden.nu

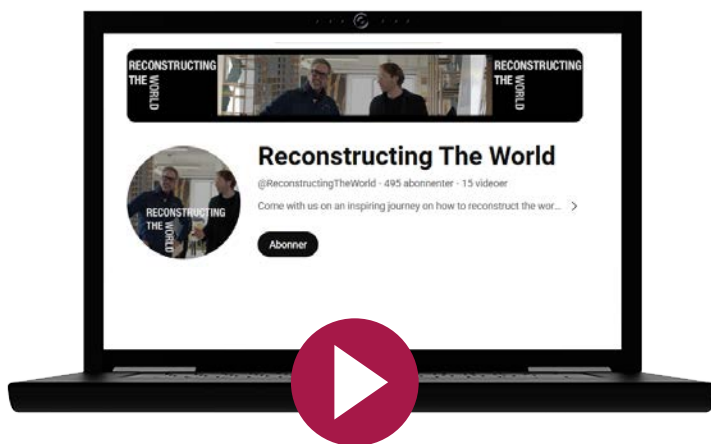
Nyt fra netværket

Gense det vigtigste fra UIA

Fik du ikke det hele med, da **Verdenskongressen for Arkitekter** i juli foregik i København? Så har du muligheden på YouTube, hvor du kan finde en lang række oplæg og debatter. Hør eksempelvis dialogerne mellem Minik Rosing og Francis Kérés med titlen How to do more with less eller Bjarke Ingels og Margrethe Vestager om The EU Goes Green.

Kilde: UIA

Reconstructing the world

Hver torsdag udkommer en ny video i serien Reconstructing the World, hvor værterne Anders Morgenthaler og Anders Lendager følger opførelsen af den 80m høje bygning TRÆ, der ifølge Anders Lendager er et af verdens måske mest bæredygtige bygninger. Undervejs tager duoen livtag med nogle af de store overvejelser inden for arkitekturen, når man ønsker at trække byggeriet i en lidt grønnere retning. I hvert afsnit ser værterne nærmere på gentænkningen eller omdannelsen af et enkelt byggemateriale fra affald til ressource. Det handler blandt andet om lava, vindmøllevinger og facadeløsninger.

Kilde: FBFB

Reduction Roadmap 2.0

Den nye udgave af **Reduction Roadmap** omfatter nu over 90% af alt nybyggeri i Danmark, udover parcelhuse og etageboliger inkluderes institutioner og erhvervsbyggeri som en del af det udvidede målsætningsværktøj. Ifølge markedschefchef for bæredygtighed Steffen E. Maagaard fra Artelia skal byggeriet ned på 5,8 kg CO₂.

At det er en realistisk målsætning, har BUILD demonstreret i et nyt opslagsværk med 25 eksempler på byggeri med lavt klimaaftryk, et par af eksemplerne viser, at det er muligt at opføre boliger, der udleder under 4 kg CO₂-ækv/m²/år. Du kan downloade eksempelsamlingen på BUILDs hjemmeside.

Kilde: Realdania & BUILD

Fik du hørt?

Den 6. november handlede podcasten **Supertrends** om byplanlægning. Under overskriften It takes a village! Byplanlægning mod 2050 præsenterer Morten Strørup og Lars Lundbye to vidt forskellige byplanlægnings-scenarier. Et der fungerer nedefra og op i lille skala med beboerne som medejere. Det andet scenario er the Line i Saudi Arabien, hvor alt styres ovenfra af Kronprinsen i kæmpe skala og med beboerne som forbrugere. Fælles har projekterne en drøm om at komme meget længere på literen i forhold til nærhed, socialt liv, sundhed, mindre klimaaftryk og større engagement.

Kilde: 24syv

Pladen på facaden

Der er steder MED mindeplader – og så er der de steder, hvor der BURDE være en mindeplade. Det sidste er omdrejningspunktet i podcasten **Pladen på facaden**, hvor Klaus Rothstein og Pernille Stensgaard besøger 6 adresser, hvor de mener, at der mangler en litterær mindeplade. Undervejs taler de om alt fra litteratur og arkitektur til byer, bøger og mindekultur.

Kilde: Weekendavisen

De er bare lykkeligst på landet

År efter år viser Spørgeskemaundersøgelsen Danskerne i det byggede miljø – til manges overraskelse – at den højeste tilfredshed med tilværelsen findes hos folk på landet. Et fænomen der i forskerkredse er kendt som landdistrikternes lykkeparadoks, fordi objektive faktorer som indkomst, sundhed og uddannelsesniveau viser, at danskerne bosat i byerne har den højeste levestandard. Realdania står bag forskningsprojektet **Livskvalitet i yderområder og landdistrikter** og har i den forbindelse udgivet bogen Livskvalitet på landet – mennesker, steder og fællesskaber, der formidler resultater og indsigter fra projektet suppleret med litterære, kunstneriske og personlige bidrag, der giver andre perspektiver på og indblik i de oplevelser, følelser og erfaringer, der er forbundet med at bo på landet. Det er ikke bogens intention at ignorere de store strukturelle udfordringer mange landdistrikter kæmper med, men i stedet at give et nuanceret indblik i, hvad der gør folk på landet mere tilfredse med deres liv end gennemsnitsdanskeren. Bogen kan downloades på realdania.dk

Kilde: Realdania